

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio I. De natura & nomine prophetiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

aditur Solymann. vt rem dedicat. ille Iudæum animo detestat^o, nouaculam adferri iubet, & Iudæo potestati facit, qua vellet, membri parte, debitori duas carnis uncias excindat: ea lege, vt omnino duas tantū: si minus plusve exciderit, capite luiturum. Nō autus Iudæus hanc aleā subire, Christianum absoluit. *d* De huiusmodi ergo, *labiorū regis diuinatione*, Salomon loquebatur. sicut n. cor regis, sic & eisdem labia in manu Dei sunt. ambo Deus æqualiter dirigit, & quib. suas in terris vices delegauit, eos supra ceteros sepe mortales magna solertia & prudentia dotat. *Diuinatione*, ergo illic, *pro coniectatione*, posita. *Coniectatio*, namq; procedit ex cōsideratione causarum signorumve, siue hæc sint cum vera prudentia cōiuncta, siue vanitatis comperta. quare quædam coniectatio licita, quædam illicita est. *Diuinationis*, nomē, nos deinceps restringemus, ad illicitam tantum: hæc à coniectatione differt; quia non pcedit per signa, vel argumenta, vt facit coniectatio. *Prænotio*, deinceps nobis generale nomē erit: eius partes, vt membra corporis, tres sunt futurę: Diuina prænotio, quæ manat à Deo: & vocabitur, *prophetia*, ad hanc pertinent quædam miraculosa, seu diuina ostenta & prodigia, futurum solita certo & ordinare prænunciare; vt q post obitum B. Beatricis Atestinæ per longum temporis spaciū obseruatum est, q quoties aliquid noui familiaræ Atestinæ, ex qua fuerat orta, immineret, toties multis ante dieb. in sacello eius prægrandis strepitus exaudiebatur. & corpus eius q de more supinum iacebat, in alterum latus reuolutum reperiebatur. *Scardeonis lib. 2. antiq. Patavinæ class. 6. fol. 120.* alia de cāpanis quibusdam retuli, *ins. c. 3. q. 1. & de alijs mul-*

ru c. 2. q. 7. sect. 2. Dæmoniaca, quæ deriuatur ex pacto tacito vel expresso cum dæmonibus, & dicitur, *diuinatione*: & naturali, quæ sumitur ex lignis vel causis naturalibus, quam vocabimus, *præfagium*, vel *coniectationem*, stricte sumptis vocabulis.

CAPVT I.

De diuina prænotione, seu prophetia.

QVAESTIO I.

De natura & nomine prophetia.

IN S. S. prophetia, nomen, & prophecandi, verbum, sex ferme modis solet accipi. primo, pro eo quod est canere vel psallere certis diuinis laudes modis, vel instrumentis. Sic legimus prophetasse Idithū & Heman, & sic quidam illud accipiunt f, *Num & Saul inter Prophetas?* 2. pro Ethnicis vaticibus ac poetis, sic Epimenidem g Apostolus appellat Cretensum prophetam. 3. pro phanaticis, qui arrepti orū morte mēte abalienati, insolita, inepta, insipientique effutiant. sic dicitur Saul domi suæ, à malo agitatū spiritu, prophetasse h & Sacerdotes Baal dicuntur etiam prophetasse. 4. dicuntur pphe-tare, qui miraculum aliquod edunt, quo declarant se veros fuisse Prophe-tas. Sic Elizæi mortui corpus dicitur pphe-tasse, quia latronis cadauer con-tactu viuificauit i. 5. qui res sublimes, diuinas, & ab hominum cognitione remotas, & Scripturę sacrę arcana in-terpretantur & docēt. Sic sumpsit. D. Paulus k qñ confert donum lingua-rum cum dono prophetiæ, sic & Aa-ron; eo q Pharaoni exponebat oracu-la, quę Moyses à Deo acceperat, voca-tur pphe-ta l. Sic sumpsit Philo Iudæ^o, cum Prophetam definit; Dei oracula intus dictantis interpretem. m Er huc pertinet etiam alia significatio, qñ su-mitur pro veris Dei cultorib. & viris

A

ci. Par. 15.
v. 3. & 5.
fi. Reg. 10.
v. 12.
g ad Tit. 1.
v. 12.

h 1. Reg. 18.
& 3. Reg.
18. 29.

i Eccl. 48.
v. 14.

k 1. Cor. 14
v. 5.

l Exod. 7.
v. 1.
m libro de
præmis &
pænis.

religiosis, vt volunt sumi, 3. Reg. 18. v. 4. Abulens. & Caiet. 6. pro eo, qui occulta Dei arcana, per diuinā reuelationem accepta, hominibus enunciat n. Nos nunc de hac vltima specie tantum loquimur.

Nomen hoc prophetiæ Gr. à præfando προφηται deduxerunt; Hebræis, Nibba, vn̄ le Nabi, propheta, radice verbi incerta. potest n. esse, Nub, (hoc est loqui) & significaret, Nabi, loquentem: p̄t esse Ban (intelligere) & significaret intelligētē, nimirum perfectissime, vt qui res oculis fidelib. subiectas cognoscunt. Vnde & Prophete Hebræis dicti sunt, videntes. o Hæc de nomine suffecerint, de re videamus.

Castiodori p, communius recepta definitio, concisior est, q̄ vt per illam commode rei natura intelligatur. Dic explicatius, *Prophetia, est diuina inspiratio, rerum à nobis procul distantiu euentu, immobili veritate & maxima cum certitudine prænotens atq; denuncians.* Explicemus singula definitionis membra. Diuina, dixi, contra Arrephium & Rogerium Baconē, qui Prophetiam tribuunt aëtorum influentijs; contra Aristot. & Peripatericos, qui corporis humoribus contra Moysen Egyptium, Auicennam & Algazelem qui naturali industriæ studioque adscribunt. hi cuncti falluntur. quia omnis prophetia Spiritus sancti donum est, nulla humana allatum voluntate, vt duæ Catholicæ columnæ Petrus & Paulus q̄ contestant. Vnde B. Hier. r̄ infert, solos veros Prophetas, Dei Spiritu locutos; nec alios prophetarum nomen mereri, quam qui Spiritus sancti luce collustrati, futura p̄dicunt. Ad hoc nulla dispositio naturalis vel humana absolute requiritur. potest n. Deus ipsam simul cū lumine

A dispositionem infundere s. Sed qui amat omnia suauiter dirigere, vt plurimum se rerum naturis accommodat, quoad ipsi placet. Alb. Magnus lib. 3. de somno & vigil. tract. 1. ca. 5. Quare cum aptissima sit dispositio, qua mens à sensibilib. motionibus, & rerum humanarum soluitur curis: videm⁹ eam Prophetas aliquñ comparasse sibi, vt Helizeum impij Regis Israel aspectu forte ad zelum & indignationē nonnihil comotum, musices suauitate a. Quæ tñ dispositio, plane per accidens ad prophetiam iuuat, nec illius causa villo modo dici meretur. Naturalis vero prænotionis vel dæmoniæ, causa per accidens, est corporea dispositio, quæ à sensuum vsu vehementer mentem auellit. atq; idcirco Plato & Aristot. dixerunt: frequentiore esse diuinationē in fatuis, attonitis, & furentibus, q̄ in mentis sanæ hominib⁹: in dormientibus q̄ vigilantibus: in morti vicinis, q̄ vita vitali longum adhuc fruituris: in atrabiliarijs, q̄ sanguineis. minus enim sensibus intenti illi omnes, & melancholici insuper vigilantes quasi somniant b.

2. Dixi, *inspiratio*: late sumpta voce, pro quouis influxu, instinctu, illuminatione, aut reuelatione. hanc Deus aliquñ largitur angelis bonis, qui prædicant alijs, & de Sodomorum euerfione didicimus, & de posteris Ismahelis, d de Samfone e, de Tobia vxore f, de Christo Dño g, & eius præcurfоре h; vel vt visiones explicent hominibus i. Aliquñ Deus confert hoc donum hominibus, tum viristum fœminis, maxime p̄bis & sanctis; vt Elia, Esate, Debore: Oldæ, & quamplurimis alijs, quorum laus est in sacris Historiis: interdum tamen & malis atque improbis, nonnullis Gentilibus, ac fortasse

Sibyllis,

n. not. hæc Pervio in Genes. cap. 2. o. disp. 2.

B. נבא נביא נוב. כז.

o 1. Reg. 9. v. 9. p̄prafat. in Psalm.

q 2. Pet. 1. v. 20 Ro. 12. v. 6. 1. Corint. 12. v. 10. i in Dan.

s D. Thom. 2. 2. q. 171. ar. 3.

C. 2. 4. Reg. 1.

b vide 7a lesium de sacrapto lof. cap. 30.

c Gen. 16. d Gen. 21. e Iud. 13. f Tob. 6. g Luc. 1. Mar. 7. h Luc. 1. i Dan 8. 9. & in A. poc. sape.

Num. 22. Sibyllis, & Balaamo k. & Caiphæ l. Cōfert autem aliquando ignaris se prophetare, vt dicto Caiphæ, & iuxta D. Ambrosium m, Abrahamo, cum dixit: *postquā adorauerimus reuertemur ad vos:* sed tunc improprie vocari prophetiā, censuit D. Augustin. n. aliquando vero id accidit gnaris se à Deo illuminari, vt Balaamo prædicto. Interdum quoque confertur hoc donum inuitis, vt o Sauli iuxta quorundam interpretationem: sed sapius, sponte Spiritum Dei recipientibus: tuncq; ea ratione prophetia potest vocari voluntaria, quia influxum Dei nō inuiti recipiūt: inuoluntaria nihilomin⁹ erit, quatenuseum; non quādo cunq; ipsis, sed quādo Deo lubet, recipiunt: & quia non quā mensura ipsi volunt, sed quā Deus, & quia non quā volunt ipsi diu, sed tantisper dum Deo videatur: vt de extasi lib. 2. diximus, quæ sic etiā voluntaria, nec aliter.

D Inspirationū alia quoque differentia petitur inde, quod interdū ei nullum colloquium accedit, sed nuda tantum sit præceptione aut ostensione, vt in plerisq; Vet. Test. prophetiis cernitur: interdū Dialogus in aliquis Prophetæ ac Spiritus S. accedit p.

Illuminationis seu inspirationis huius duas ponūt Theologi species, imaginariam & intellectualem. Imaginariam siue sensibilem, vocant, non quia non pertingat ad intellectum (talis enim improprie vocaretur prophetica inspiratio) sed quia primario fit per sensibilem siue imaginariā representationem, ex qua mentis conceptio nascitur, eique quasi commensuratur. Intellectualem, appellāt eam, q̄ non ducit originem à sensu vel imaginatione, sed oritur immediate per lumen in salū intellectus, & p̄ species intellectuales, de

A nouo inditas: vel p̄existēs sed diuina virtute, ad naturalem aliquam mētis cōceptionem formandam applicatas. Quæ eleuatio dupliciter contingit. 1. quādo intellectus sic eleuatur, vt sine operatione phātasie cognoscat: q̄ raro ex speciali priuilegio cōceditur. 2. quādo phantasia intellectioni cooperatur, nō quidem intellectu primū à phantasia moto sed phantasia ipsa mota & applicata ab intellectu, vt secum operetur & concurrat. Vide Frac. Suarem, 3. p. q. 10. ar. 1. disp. 9. sect. 2.

B Solet vt plurimum Deus mediator angelō prophetiā inspirare: primo reuelans Angelo, vt angel⁹ deinde reuelat homini q̄ iussus: idque vel in absūpto se corpore ostendens, vel apparitione tantum spirituali speciem humanæ menti exhibens rerum, quas Spiritus S. homini vult præsignificari. sic Moysi, in manu mediatoris, data lex q̄, sic Zachariæ & in Zachariæ Angel⁹ Domini loquebatur. sic in Apo. f̄ Christ⁹ Angelo, Angelus Ioanni Ioānes aliis manifestat: quæ Pater Christo, vt homini, ab initio cōceptionis reuelauerat. quod suauiter diuinæ gubernationis, v̄ solitæ mediis, est accommodatissimum t. Et sic censuere grauissimī Sancti: de facto, tantum solitum Deū prophetiam per angelos inspirare n. Nō tñ negandum posse Deum, si velit, ipsum immediate sic in mentes hominum influere, q̄ nec Damascen. nec alii illi Patres negarunt: & affirmarunt D. Hier. & D. Greg. & recentior Turrecremata x. quin etiā D. Hiero. qui priorem modum concedit y, posteriorē hunc aliquando à Deo vsurpatum contendit z. Scio Deum posse, si velit; an fecerit, nescio, nec multum refert scire. Non caret et̄ difficultate prior ille influxus, qui fit mediante angelo:

E

q. 47. 7. v. 38. Gal. 3. v. 19. Lu. 1. v. 9. cap. 1. in princ. D. Tho. 22. q. 171. ar. 2. u. D. Dion. Artop. Col. Hier. cap. 4. D. Aug. lib. 3. de Trinit. & videtur Damas. li. 2. Orthod. fid. x. Hie. præfat. in Esa. & in ca. 6. D. Gregor. lib. 18. Moral. Turrecremat. in Prologo Reuelat. S. Brigittæ. cap. 4. y. in Brec. 2. c. 3. z. in d. præfat. c. 6.

cū nec Angelus spiritual: illud lumen
 creare, nec ipse in human. intellectu
 queat illabi. Quin etiā siue sensuū ad-
 miniculo in hominis mentem, hoc lu-
 men à Deo creatum immitti ab Ange-
 lo posse, negat Scotus: sed affirmant
 Albertus & Hēricus de Hassia: modo
 negare, modo concedere videtur D.
 Tho. sic tamen, vt quādo huiusmodi
 lumē intellectui sine sensibili appari-
 tione vel specie immittitur, (vt fit in
 reuelatione intellectuāli) hoc à Deo, q̄
 solus illud creare pōt, immediate fate-
 atur immitti: quod accurate, ex horū
 Scholasticorum sententia docuit Frā.
 Picus lib. 2. de Pran. c. 3.

F

Dixit tertio, rerum à nobis procul di-
 stantium. huiusmodi res sunt. 1. que na-
 tura sua longe distant ab humana co-
 gnitione, vt abstrusiora Dei consilia,
 mysteria fidei, & similes res diuinæ.
 (hoc sensu Christus Dom. prædicatur
 futurus Propheta a: *Prophetam de gente
 tua, & de fratrib. tuis, sicut me, suscitabit,
 &c.* & eo referenda propheta, quam
 Apostolus cum dono linguarum cō-
 parat) 2. etiam res, quæ sunt à cogniti-
 one nostra semotæ, ratione modi co-
 gnoscendi: quādo quod enunciatur,
 non nisi supernaturali lumine potest
 cognosci: veluti cū Helizeus rescivit,
 quæ cum Naamo Iesi pactus fuerat c:
 & B. Petrus, quod inter Ananiam &
 & Saphirā cōuenerat d: 3. deniq; sunt
 alia longe distantia ratione temporis,
 quod vel iam vsq; adeo obliuione ob-
 literatū est, vt non nisi diuina reuelati-
 one sciri queat, quo pacto Moyse de
 mūdi creatione prophetaffe scribit D.
 Greg. super Ezechiel. vel quia tempus
 ad huc futurum, & euentus contin-
 gens, ideoque soli Deo liquido not⁹,
 iuxta illud; *Annunciate quæ ventura sunt,*
 & sciemus quia D. Iesus vos. e Et hæc est

a Deut. 18. v. 15.

b 1. Corin. 13. v. 1. 3. 4

c 4. Reg. 5.

d Act. 5.

e Isai. 41. v. 23.

A vocis propheta, frequentior: adeo vt
 ppria locutione, hi soli Propheta nū-
 cupentur, qui futura contingentia p̄-
 dicunt. generaliter tamen loquendo,
 ceteri quoque Propheta vocantur a
 futurorum contingentium. cognitio
 soli Deo seruata est, quia ad perfectā
 cognitionem, necesse est re cognosci
 tamquam præsentem: soli autem Deo,
 vt præterita & præsentia, sic etiam fu-
 tura, semper ante oculos versantur, ga-
 aternitas caret initio, caret fine, & in
 ea cuncta simul cognoscuntur: solus
 autē Deus æternus est. ideo cum Deus
 hoc futurorum contingentium lumē
 propheticū homini largitur, tunc pri-
 uilegium illud, quod æternitati com-
 petit, eamq; consequitur, cum homi-
 ne cōmunicat. Quo sensu Hieron. de
 Ferrara dicebat, *Prophetas a Deo æter-
 nitatis participes, fieri b.*

C

Dixi, quarto: *immobili veritate.* hoc
 intelligendum est de propheta abso-
 luta, quam vocant, *prophetiam sententiæ,*
 siue, *præscientiæ:* cuius euentus semper
 prædictioni respondet: quia tunc res
 considerantur, prout in ipso Deo ex-
 istunt, & ab eo solo dependent, qui so-
 lus est immutabilis. Nō vero hæc par-
 ticula definitionis, p̄cedit in *prophetia
 cōminationis, siue, consilij:* quatenus hæc
 est conditionata, & in ea res confide-
 rantur, vt à causis secundis dependēt,
 quæ sunt mutabiles. propheta ista cō-
 ditionata, in se quidem est mutabilis,
 pro actionum humanarum mutabili-
 tate: in Dei tamen præscientiæ, etiam
 hæc immutabilis est: quod cum Pro-
 pheta probe norint, & cōminationis
 suæ naturam cum Dei voluntate
 comparent: sequitur eos ne tum qui-
 dem falli, vel fallere, quando quod p̄-
 dixere non euenit: vt Ionæ cum Nin-
 uitis, Esaia cum Ezechia contigit. hæc

D

E

distin-

a vide Eu-
 feb lib 7.
 dem. Enū.
 ca. 7. Irē.
 4. com. hu.
 ca. 17. D.
 Greg. sup.
 Ezech. 4. D.
 Tho. de te.
 rit. q. 12. q.
 scientiæ.
 sicut. Dige-
 nus. li. 1. de
 aut. fac.
 scripsit. ca.
 b. lib. com-
 pendii. Ro-
 uela. quod
 post. ris.
 mort. eu-
 ganii. Ho-
 ron. Eze-
 uenit. Fi-
 rentini.

c Iustin. 2.
 36. ad. Orm.
 Chrysof.
 hom. 1. in
 Mat. Greg.
 lib. 6. Mo-
 ral. ca. 2.
 2. 6.

distinctionem non Patres & modo, sed & Scriptura sacra clarissime confirmat.

Dixi quinto, maxima cum certitudine, quia quibus diuina sit reuelatio, solent à Deo sic mente illustrari, & voluntate affici, & de fide ac veritate reuelationis certiores reddi, vt aperte agnoscant, & firmissime credant, Deum esse reuelationis suae visionis auctore: & queant, nescio quo (vt ait D. Greg. e) intimo sapore discernere, se nec humanis somniis, nec diaboli fraude illudi: sed certo certius sciant, hoc sibi lumen Dei dono concessum (quod de matre sua B. Augustinus prodidit: se vero passim profitetur B. Angela de Fulgino cap. 19. 21. 27. 28. 29. & alibi) & adeo clare cernant futura, iisque praebeant assensum: vt eque facile sint negaturi prima & receptissima notissimaque scientiarum principia, quod de Saonarola ille dicebat, & de quodam suo familiari, quem non nominat, Picas affirmat: quem ego Hieronymum hunc fuisse opinor: sed, quod verius certiusque, tales fuisse omnes reuelationes Patriarchis, Prophetis, Apostolis, ceterisque praedicatoribus ac doctoribus nascentis Ecclesiae factas, merito censuit Thomas, Anglicus h, illo in Genesim commentario, qui mendaciter doctori; Anglico, litterula additione fuit attribuit. Idem nonnulli putant imposturae genus accidisse Commentariis, in Apocal. & in Epist. Canonicas. Sed: quicquid sit de hoc auctore; Lumen istud caelitus cum veris reuelationibus infundi solitum, Theologi contemplatiui seu mystici variis nominibus appellant: *soporem internum, intimam inspirationem, dulcedinem experimentalem, diuinam illustrationem, sensum nimis sensibilem, abscondi-*

A tum manna, donum discretionis spirituum.] Adhuc controuertitur, an hoc lumen sit idem cum lumine fidei, an quid diuersum ab eo, eique superadditum: posterius verius Pico videtur, & mihi quoque formali saltè distinctione, fortassis idem est re, & nouam nactum materiam, eo se extendit ac porrigit nouo quodam modo, sed nolo subtiliora haec & minutiora nunc discutere: vide si libet Delgadum lib. 1. cap. nemo.) siue re idem sit, siue diuersum; quando hoc simul datur, tunc grauitur peccat, qui huiusmodi reuelationi fidem non praebet. Sic Zacharias exemplum, linguae vsu priuatus k: & in Regum Historia, qui iubentem Prophetam non sauciauit, & qui propter inobedientiam discerptus fuit à leone l.

C Dixi 6. praenoscens quia prophetiam definitio, quae maxime germana, cui proprium, vt, quod praenunciat, id sciat se profari; iuxta illud Danielis m. reuelatum est Danieli verbum verum, intellexitque sermonem: intelligentia enim opus est in visione. necessarium ergo est intelligere: sed & aliis nunciare: quare.

D Dixi 7. atque denunciatus nam prophetiae donum datur ad Ecclesiae utilitatem, vt, quae, Deo inspirante, sancti cognouerint, ea ceteris annuncient. Illud denique quae cōuenit: Lumen istud, ad quam qualitaris speciem debeat reuocari? Communis sententia eadem est, quae D. Thomae n, ad patibilem qualitatē reduci, quia sit impressio quaedam subitanea, similis affectioni transeunti & facile recedenti, non enim prophetis semper adest, saepe illos deserit. Haud inepte cōpares versantibus in tenebrosos locos, qui, candelae lumine illato, circūstantia cernere

incipiunt;

d. 4. Reg. 20
Isa. 38. 1er.
16. ar. ver.
6. Ezech.
18. v. 21.

eli. 4. dial.
cap. 48.

lib. 6. p. 6.

gin d. comp.
pendio. Re.
sol.

G.
d. cap. 2.

i d. cap. 3.

k Luc. 7.

l 3. Reg. 20.
v 36.

mca. 10. v
i in cuius
expositio-
ne extrema
est in visione.
supramodū
ridiculus
est Calu-
nus.

n d. art. 2.

o ca 7. v. 8
p 1 cap 1.
v 17.

q libr 7. de
fato. ca. 14

incipiunt eodem elato, rursus illis oc-
cæcantur omnia. Vnde Michæas o, cū
federalo in tenebris, Dominus lux mea est: &
B. Petrus p: Habemus propheticum sermo-
nem, cni bene facitis attendentes, quasi lu-
cerna lucenti in caliginoso loco. Habet ta-
men hoc lumen adeo multa commu-
nia cum supernaturalib. habitibus; vt
Iulius Sirenius, vir eruditus, conetur
probare q, melius reduci ad habitum,
apud illum inuenieris argumeta, qui-
bus communem sententiam impu-
gnat. nec lubet, nec vacat plura.

QVÆSTIO II.

Qua sint species Prophetia.

A

DVo, quasi suprema genera prophe-
tia, in S. S. inuenio: vnum, per Sa-
cerdotes, alterū, per prophetas: sæpe qui-
dem qui Propheta; iidem & sacerdo-
tes erant, sed aliter futura prædicebāt
quatenus Sacerdotes, aliter quatenus
Propheta. Res est non omnibus per-
uia, & digna diligentiore examine.

SECTIO I.

De rationali, & Vrim ac Thummim.

Sacerdotalis prophetia modus consi-
stebat in applicatione Ephod. fuit
autem, Ephod duplex. vnum lineum,
etiam minoribus concessum ordini-
bus r, vt puero Samueli; alterum, Sa-
cerdotale, quod etiam vocatum est, su-
perhumeralè, auro & trium colorum
varietate ornatissimum s: Iosephus et-
iam vocat stolan hieraticam, epomi-
dè, & diploidem: huic aureis cathenu-
lis appensum erat, Rationale, seu Pecto-
rale. vtroque enim nomine vtuntur
Latini: Hebraei, chofen, vocant, iuxta
puncta quæ nūc habemus; nam Iose-

11. Reg. -
Ep eo loco
narrat Au-
gelma.
Ide scrib-
tur. Exod
28.

חֹשֶׁן
הַתְּהוֹמִים

A phus aliis vsus fortassis, cum vocat, Ef-
sen: Græci eodem teste, λόγιοι Scriptum
quidem aliquādo apud Septuaginta,
Philonem, & Hieronymum inuenias,
λογιοι, sed mendose: pertineret enim
potius ad locū consulendi, rectius ab
bi apud eosdē, λόγιοι: quasi dicas ora-
culum. sic n. ab Helychio, λογία, expli-
cantur, λογία. & apud Plutarchū,
in Sylla, vates vocantur, λογιοι. Sed cur
B λόγιοι? Si Græca Iosephi verba perpen-
das, q. veritatis irrefragabilis oracula
fundebat. Latinis dictum, Pectorale,
quia pectori appensum: rationale, quia
more animalis ratione p̄diti rationa-
batur: hac ipsa de causa, iudicij, elogio
addito, illud cohonestabat, vocantes,
rationale iudicij, & iudicium sthorū Israel
a, & iudicium Vrim, in Hebræo quidem
fonte b. Rationem reddit Iarrius,
C quia supra Vrim inscripta vocula, Mis-
parb. sed hoc somnium est recuti. po-
tius crediderim, quia Sacra S. consue-
uit, id quod quisque facere debet, siue
cuiusq; officium, vocare, iudicium: Sa-
cerdos autem, rationali indutus pro-
ponebat Deo hominū dubia, delide-
ria, & negoria: & per rationale, non
tantum Deus propitiabatur, sed etiam
significabat hominib. quid fieri vellet
D & quis rei successus futurus esset, vt
non male abenezra. Hue sane facit,
ipsam nomē Vrim & Thummim: de cu-
ius etiam significatione & vsu viden-
dum. Scriplere quidē multi, sed optes
merito distinctiora & clariora, vt rei
dignitas postulabat. cæteris melius e-
gere Tostatus, Lipomanus, Fran. Ri-
bera, & Nic. Serarius d. Agendum ac-
curate de tribus; nomine, re, vsu.

E Quoad nomen: Chaldei vocarunt,
Vraia & Thumaia: Hebraei, Vrim, &
Thummim. Vrim, significat illumi-
nationes, seu lumina, à radice Vr.

Græci

ad. e. 28. v.
15. & 17.
o Num. 27.
v. 21.

c. Pro. 17.
3. ca. 1. v. 1.

d. Tostat.
& Lipom.
m. Exod. 28.
28. Reg. 2.
lib. 3. de 11.
plo. cap. 12.
Serarius.
Thes. lib. 1.
Ioyan. 5.
cerd. lib.
B

חֹשֶׁן
&
תְּהוֹמִים
וְרִים